

Justitieutskottets betänkande 2019/20:JuU35

Ett effektivare informationsutbyte mellan polis och socialtjänst vid samverkan mot terrorism

Sammanfattning

Utskottet ställer sig bakom regeringens förslag till ändringar i socialtjänstlagen och offentlighets- och sekretesslagen.

Förslaget innebär att Polismyndigheten ska få förenklade och utökade möjligheter att lämna ut uppgifter till den kommunala socialtjänsten i syfte att förebygga terroristbrottslighet. Regeringen föreslår också att myndigheter inom socialtjänsten ska få utökade möjligheter att dela med sig av uppgifter till Polismyndigheten och Säkerhetspolisen. Utlämnande ska i större utsträckning kunna ske vid misstankar om att terroristbrottslighet har begåtts men också när det krävs för att förebygga sådan brottslighet.

Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 augusti 2020.

Utskottet föreslår att riksdagen avslår fem motionsyrkanden.

I betänkandet finns fyra reservationer (M, SD, C, V, KD).

Behandlade förslag

Proposition 2019/20:123 Ett effektivare informationsutbyte mellan polis och socialtjänst vid samverkan mot terrorism.

Fem yrkanden i följdmotioner.

Innehållsförteckning

Utskottets förslag till riksdagsbeslut	3
Redogörelse för ärendet	4
Utskottets överväganden	5
Ett effektivare informationsutbyte mellan polis och socialtjänst vid samverkan mot terrorism	5
Reservationer	14
1. Ett effektivare informationsutbyte mellan polis och socialtjänst vid samverkan mot terrorism, punkt 1 (V).....	14
2. Förutsättningarna för socialtjänsten att lämna ut uppgifter till polisen, punkt 2 (M, KD).....	16
3. Ytterligare möjligheter till informationsutbyte, punkt 3 (M, SD, KD).....	17
4. Översyn av regelverket, punkt 4 (C).....	18
<i>Bilaga 1</i>	
Förteckning över behandlade förslag	20
Propositionen	20
Följdmotionerna	20
<i>Bilaga 2</i>	
Regeringens lagförslag	21

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

1. Ett effektivare informationsutbyte mellan polis och socialtjänst vid samverkan mot terrorism

Riksdagen antar regeringens förslag till

1. lag om ändring i socialtjänstlagen (2001:453),
2. lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400).

Därmed bifaller riksdagen proposition 2019/20:123 punkterna 1 och 2 samt avslår motion

2019/20:3590 av Linda Westerlund Snecker m.fl. (V).

Reservation 1 (V)

2. Förutsättningarna för socialtjänsten att lämna ut uppgifter till polisen

Riksdagen avslår motion

2019/20:3594 av Johan Forssell m.fl. (M) yrkande 1.

Reservation 2 (M, KD)

3. Ytterligare möjligheter till informationsutbyte

Riksdagen avslår motionerna

2019/20:3594 av Johan Forssell m.fl. (M) yrkande 2 och

2019/20:3598 av Adam Martinen m.fl. (SD).

Reservation 3 (M, SD, KD)

4. Översyn av regelverket

Riksdagen avslår motion

2019/20:3592 av Johan Hedin (C).

Reservation 4 (C)

Stockholm den 4 juni 2020

På justitieutskottets vägnar

Andreas Carlson

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Andreas Carlson (KD), Johan Hedin (C), Joakim Sandell (S), Helena Antoni (M), Karin Enström (M), Hans Wallmark (M), Malin Danielsson (L), Helene Hellmark Knutsson (S), Ida Karkiaainen (S), Isak From (S), Olle Thorell (S), Jon Thorbjörnson (V), Angelika Bengtsson (SD), Ebba Hermansson (SD), Fredrik Lindahl (SD), Janine Alm Ericson (MP) och Camilla Brodin (KD).

Redogörelse för ärendet

I detta betänkande behandlar utskottet regeringens proposition 2019/20:123 Ett effektivare informationsutbyte mellan polis och socialtjänst vid samverkan mot terrorism.

Nuvarande sekretessreglering innebär att Polismyndigheten, Säkerhetspolisen och socialtjänsten inte kan utbyta information med varandra på ett ändamålsenligt sätt. Regeringen föreslår därför ändringar i bl.a. offentlighets- och sekretesslagen som ska stärka arbetet med att bekämpa terrorism.

Regeringens förslag till riksdagsbeslut återges i bilaga 1. Regeringens lagförslag finns i bilaga 2.

Fyra motioner har väckts med anledning av propositionen. Förslagen finns i bilaga 1.

Utskottets överväganden

Ett effektivare informationsutbyte mellan polis och socialtjänst vid samverkan mot terrorism

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen antar regeringens förslag till ändringar i socialtjänstlagen och offentlighets- och sekretesslagen. Ändringarna innebär att polisen och socialtjänsten ska få utökade möjligheter att lämna ut uppgifter till varandra i syfte att förebygga terrorism.

Riksdagen avslår motionsyrkanden om bl.a. avslag på delar av propositionen och utökade möjligheter till informationsutbyte mellan myndigheter.

Jämför reservation 1 (V), 2 (M, KD), 3 (M, SD, KD) och 4 (C).

Gällande rätt m.m.

Polismyndighetens nuvarande möjligheter att lämna ut uppgifter

Uppgifter om enskildas personliga och ekonomiska förhållanden som förekommer vid Polismyndigheten i t.ex. förundersökning, brottsförebyggande verksamhet, underrättelseverksamhet och vissa polisiära register skyddas av sekretess enligt 35 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400), förkortad OSL. Sekretessen gäller om det inte står klart att uppgiften kan röjas utan att den enskilde eller någon närstående till denne lider skada eller men.

Om Polismyndigheten får kännedom om eller misstänker att ett barn far illa har myndigheten skyldighet att bryta sekretess enligt bl.a. 35 kap. 1 § OSL genom att göra en anmälan till socialnämnden. Polismyndigheten är skyldig att lämna socialnämnden alla uppgifter som kan vara av betydelse för utredning av barns behov av stöd och skydd. När det gäller uppgifter som skyddas av samma sekretess men som avser individer som är 18 år eller äldre, och som inte samtycker till ett uppgiftslämnande, finns dock enbart möjlighet att bryta sekretessen i förhållande till kommunala myndigheter inom socialtjänsten med stöd av generalklausulen i 10 kap. 27 § OSL. Detta gäller även om uppgiftslämnandet syftar till att förebygga terrorism. Polismyndigheten har bl.a. i en hemställan uttryckt att denna ordning utgör ett hinder för en effektiv samverkan med socialtjänsten (se Ju2017/02146/L4 och jfr Ju2016/07831/PO).

Socialtjänstens nuvarande möjligheter att lämna ut uppgifter

Sekretessen inom socialtjänsten regleras i 26 kap. OSL. Enligt 26 kap. 1 § OSL gäller sekretess inom socialtjänsten för uppgift om en enskilds personliga förhållanden, om det inte står klart att uppgiften kan röjas utan att den enskilde eller någon närstående till denne lider men.

I 15 kap. socialtjänstlagen (2001:453) finns vissa bestämmelser om tystnadsplikt som kompletterar bestämmelserna om det allmännas verksamhet i OSL. I 15 kap. 1 § socialtjänstlagen anges att den som är eller har varit verksam inom yrkesmässigt bedriven enskild verksamhet som avser insatser enligt samma lag inte obehörigen får röja vad han eller hon därvid har fått veta om enskildas personliga förhållanden. Vid tolkningen av obehörighetsrekvisitet har det ansetts naturligt att söka ledning i sekretesslagstiftningens skaderekvisit (jfr prop. 2011/12:171 s. 20).

Det har i ett antal fall införts möjligheter att lämna ut uppgifter till brottsbekämpande myndigheter trots att de omfattas av sekretess enligt 26 kap. 1 § OSL. Enligt 10 kap. 19 § OSL får sekretessen t.ex. brytas i förhållande till bl.a. Polismyndigheten om uppgiften behövs för att förhindra ett förestående eller avbryta ett pågående brott när det är fråga om t.ex. rattfylleri. Sekretessen får också, under vissa förutsättningar, enligt 10 kap. 20 och 20 a §§ samma lag brytas för att möjliggöra dels ett omedelbart polisiärt ingripande mot unga, dels ingripande av djurskyddsskäl. Sekretessen får därutöver brytas vid misstankar om vissa begångna brott mot såväl unga som vuxna enligt 10 kap. 21–23 §§ OSL.

Sekretessen enligt 26 kap. 1 § OSL utgör inte heller, enligt 10 kap. 18 a § OSL, något hinder för att en uppgift som rör en enskild som inte har fyllt 21 år lämnas till Polismyndigheten i brottsförebyggande syfte. Detta gäller under förutsättning att det på grund av särskilda omständigheter finns risk för att den unge kommer att utöva brottslighet, uppgiften kan antas bidra till att förhindra det och det med hänsyn till planerade eller pågående insatser för den unge eller av andra särskilda skäl inte är olämpligt att uppgiften lämnas ut.

När det gäller uppgifter om enskilda som är 21 år eller äldre och som inte samtycker till utlämnande finns ingen möjlighet att lämna ut uppgifter som omfattas av sekretessen enligt 26 kap. 1 § OSL till vare sig Polismyndigheten eller Säkerhetspolisen i brottsförebyggande syfte (jfr t.ex. 10 kap. 27 § OSL). Polismyndigheten har i samma hemställan som nämns ovan uttryckt att detta utgör ett hinder för en effektiv samverkan mot terrorism.

Möjligheterna att lämna ut uppgifter om misstanke om begånget brott enligt dagens reglering

Utöver vad som följer av 10 kap. 19–22 §§ OSL får en uppgift som angår misstanke om ett begånget brott och som är sekretessbelagd enligt 26 kap. 1 § OSL endast lämnas till Polismyndigheten och Säkerhetspolisen om misstanken angår brott för vilket det inte är föreskrivet lindrigare straff än

fängelse i ett år eller försök till brott för vilket det inte är föreskrivet lindrigare straff än fängelse i två år.

Eftersom minimistraffen för brott enligt lagen (2010:299) om straff för offentlig uppmaning, rekrytering och utbildning avseende terroristbrott och annan särskilt allvarlig brottslighet (nedan kallad rekryteringslagen) och lagen (2002:444) om straff för finansiering av särskilt allvarlig brottslighet i vissa fall (finansieringslagen) underskrider ett års fängelse är det inte möjligt för myndigheterna inom socialtjänsten att med stöd av 10 kap. 23 § OSL lämna ut uppgifter som är sekretessbelagda enligt 26 kap. 1 § OSL och som angår misstankar om aktuella brott till Polismyndigheten eller Säkerhetspolisen. Det finns inte heller något annat sekretessgenombrott som möjliggör utlämnande i dessa fall. Detta innebär i praktiken att om personal vid myndigheterna inom socialtjänsten får vetskap om att någon t.ex. söker förmå annan att begå terroristbrott så får de inte vända sig till Polismyndigheten och Säkerhetspolisen med uppgifter om detta. Om personalen får kännedom om att någon exempelvis finansierat terrorism eller en resa i terrorismsyfte, har sökt meddela instruktioner i terrorismsyfte eller har rest eller påbörjat en resa i terrorismsyfte finns det inte heller någon möjlighet att bryta sekretessen. Detta gäller oavsett om uppgifterna avser en person som har fyllt 21 år eller en yngre person (jfr 10 kap. 18 a och 20 §§ OSL).

Det är inte heller möjligt för myndigheterna inom socialtjänsten att med stöd av 10 kap. 23 § OSL lämna ut uppgifter som är sekretessbelagda enligt 26 kap. 1 § OSL och som angår misstankar om förberedelse eller stämpling till terroristbrott till Polismyndigheten eller Säkerhetspolisen. Det finns inte heller någon annan sekretessbrytande bestämmelse som innebär möjlighet till sådant utlämnande.

Propositionen

Utökade möjligheter för Polismyndigheten att lämna ut uppgifter till socialtjänsten

Regeringens förslag innebär att Polismyndigheten ska få förenklade och utökade möjligheter att lämna ut uppgifter till den kommunala socialtjänsten i syfte att förebygga terroristbrottslighet. En sådan uppgift får enligt förslaget endast lämnas om intresset av att uppgiften lämnas har företräde framför det intresse som sekretessen ska skydda. En prövning av förutsättningarna ska göras i varje enskilt fall och vid intresseavvägningen kan hänsyn tas till den enskildes eller dennes närståendes behov i det konkreta fallet. Polismyndigheten kan t.ex. ta hänsyn till om uppgiften har lämnats av en närstående till den enskilde och ett utlämnande skulle kunna utsätta den närstående för risker av inte obetydligt slag.

Utökade möjligheter för socialtjänsten att lämna ut uppgifter till polisen

Regeringen föreslår också att myndigheter inom socialtjänsten ska få utökade möjligheter att dela med sig av uppgifter till Polismyndigheten och Säkerhetspolisen i syfte att förebygga terroristbrott. En uppgift som rör enskild får lämnas till Polismyndigheten eller Säkerhetspolisen om det på grund av särskilda omständigheter finns risk för att den enskilde kommer att gå begå viss terroristbrottslighet om uppgiften kan antas bidra till att förhindra ett sådan brottslighet och det med hänsyn till planerade eller pågående insatser för den enskilde eller av andra särskilda skäl inte är olämpligt att uppgiften lämnas ut. En uppgift som angår misstanke om att den enskilde har begått ett visst konkret brott får endast lämnas ut om förutsättningar för det finns med stöd av någon annan paragraf i OSL.

En riskbedömning ska göras i varje enskilt fall. Det måste finnas konkreta omständigheter som motiverar bedömningen att det föreligger en risk för att den enskilde kommer att utöva aktuell brottslig verksamhet, t.ex. att den enskilde har manifesterat en vilja att företa en resa i terrorismsyfte eller att utföra något annat av de nämnda brotten. Det är tillräckligt att det med hänsyn till samtliga omständigheter bedöms finnas en risk som varken är obetydlig eller avlägsen. Av särskild betydelse för riskbedömningen kan vara att den enskilde tidigare har begått terroristbrottslighet, om han eller hon umgås med kriminellt belastade personer med koppling till terrorism eller vistas i sådan miljö att det finns risk att han eller hon utvecklar en kriminell livsstil med koppling till terrorism. I fråga om tidigare brottslighet är det ibland uppenbart att det finns en risk för återfall medan riskbedömningen i andra fall är mer vanskelig och kan kräva fler övriga omständigheter som underbygger bedömningen. Vidare krävs för uppgiftslämnande att uppgiften kan antas bidra till att förhindra att den enskilde kommer att begå angiven typ av brottslighet. Det krävs inte att uppgiften isolerad kan antas leda till att förhindra att den enskilde begår brott, utan det är tillräckligt att den tillsammans med andra omständigheter kan antas bidra till önskad effekt. Exempel på uppgifter som skulle kunna vara aktuella att lämna ut är sådana som hjälper Polismyndigheten och Säkerhetspolisen att komma i kontakt med den enskilde eller kunna närvara vid tillfällena och på platser där den enskilde vistas för att genom närvaron kunna förebygga att brott begås. Det kan t.ex. vara fråga om uppgifter om adresser, arbetsplatser och skolor eller om vilka personer den enskilde umgås med.

Vad gäller bedömningen av om ett uppgiftslämnande kan anses som olämpligt kan så vara fallet exempelvis med hänsyn till den enskildes återanpassning eller på grund av planerade eller pågående insatser för den enskilde. Andra särskilda skäl än de nu nämnda kan exempelvis vara att det bedöms som olämpligt att vidarebefordra en uppgift med hänsyn till någon annan persons intressen.

Utökade möjligheter för socialtjänsten att lämna ut fler uppgifter om begångna brott till polisen

Uppgifter som omfattas av sekretess vid en myndighet inom socialtjänsten och som angår misstankar om begånget brott enligt rekryteringslagen eller finansieringslagen eller förberedelse och stämpling till terroristbrott ska enligt förslaget under vissa förutsättningar kunna lämnas ut till Polismyndigheten och Säkerhetspolisen. Utlämnande kan ske oavsett det aktuella brottets svårhetsgrad. Sekretessen får brytas exempelvis för att lämna ut en uppgift om att en viss person har sökt förmå annan att begå eller medverka till terroristbrott enligt rekryteringslagen, att en viss person har utbildat annan i terrorismsyfte enligt samma lag eller att en viss person har tagit del av utbildning enligt samma lag. Det är vidare möjligt att lämna ut uppgifter om att en enskild har rest eller påbörjat en utlandsresa i terrorismsyfte enligt rekryteringslagen eller genom pengar eller annan egendom har finansierat terroristbrottslighet enligt finansieringslagen. Bestämmelsen innebär en möjlighet för myndigheterna inom socialtjänsten att lämna ut uppgifter och således inte någon skyldighet att göra detta på eget initiativ. Om Polismyndigheten eller Säkerhetspolisen skulle inkomma med en begäran om utlämnande av uppgifter som enligt paragrafen får lämnas ut och ett uppgiftslämnande inte skulle hindra arbetets behöriga gång är dock den myndighet som förfogar över uppgifterna också skyldig att lämna ut uppgifterna enligt 6 kap. 5 § OSL. Det är emellertid den sistnämnda myndigheten som ska avgöra om förutsättningar föreligger för att tillämpa den sekretessbrytande bestämmelsen. Polismyndigheten eller Säkerhetspolisen måste lämna tillräcklig information för att en sådan prövning ska kunna göras.

Övrigt

Som framgår ovan är det enligt 10 kap. 18 a § OSL möjligt för socialtjänsten att lämna ut uppgifter som omfattas av sekretess till Polismyndigheten i syfte att förebygga att brott begås av personer som inte har fyllt 21 år. I samband med polisens omorganisation 2015 omfattades inte längre Säkerhetspolisen av bestämmelsens ordalydelse. Detta synes enligt regeringen ha berott på ett förbiseende och genom förslaget återinförs åter en möjlighet att lämna ut aktuella uppgifter även till Säkerhetspolisen.

Något om regeringens överväganden

Regeringen anför att det finns ett starkt samhälleligt intresse av att arbeta förebyggande mot terrorism och att Polismyndigheten inte på egen hand kan bekämpa terroristbrottslighetens orsaker på ett effektivt sätt, eftersom många av de uppgifter som är verkningfulla faller inom ramen för andra aktörers verksamheter. Ett framgångsrikt förebyggande arbete förutsätter en fungerande samverkan mellan relevanta myndigheter, och en effektiv samverkan förutsätter i sin tur att dessa myndigheter får del av den information som krävs för att de ska kunna bidra i arbetet. Regeringen har bedömt att den

kommunala socialtjänsten utifrån sitt uppdrag har möjligheter att delta i det förebyggande arbetet mot terrorism. I denna del konstaterar regeringen att Socialstyrelsen har tagit fram ett stödmaterial för socialtjänstens arbete med återvändare och andra personer som är involverade i våldsbejakande extremistiska miljöer. I stödet anges bl.a. att samverkan om en individ som är involverad i våldsbejakande extremism kan ske inom ramen för sociala insatsgrupper och exit- eller avhopparverksamheter. Socialstyrelsen anger också att sociala insatsgrupper framför allt är inriktade på ungdomar men att det även förekommer att vuxna kan ta del av insatserna. De kommunala myndigheterna inom socialtjänsten kan genom olika insatser försöka förebygga att individer dras in i våldsbejakande extremism, hjälpa dem som vill lämna våldsbejakande extremistiska miljöer och ge stöd åt dem som lämnat dessa sammanhang så att de inte åter riskerar att involveras. Den kommunala socialtjänsten har, till skillnad från övriga myndigheter och aktörer som bedriver verksamhet inom ramen för socialtjänsten, ett ansvar att bedriva uppsökande verksamhet och myndigheterna har också ett särskilt ansvar att vidta förebyggande åtgärder.

Den sekretessreglering som gäller för Polismyndigheten kan dock innebära att de kommunala myndigheterna inom socialtjänsten inte får del av den information som krävs för att de ska kunna bidra i arbetet. Detta är ett hinder för en effektiv samverkan mot terrorism. De vinster som en förenklad och utökad möjlighet till uppgiftslämnande kan innebära för det förebyggande arbetet mot terrorism är så stora att riskerna för ett ökat integritetsintrång och ett minskat förtroende kan godtas.

Såväl unga som vuxna involveras i våldsbejakande extremism och terrorism, och insatser för att förebygga terrorism bör därför inte som utgångspunkt inriktas på individer i en viss ålderskategori. När det gäller individer som är 21 år eller äldre har de kommunala myndigheterna inom socialtjänsten visserligen endast begränsade möjligheter att genomföra insatser mot den enskildes vilja. Insatser för dessa individer bygger som huvudregel på frivillighet. Kommunernas ansvar för den enskilde, enligt 2 kap. 1 § socialtjänstlagen, gäller dock oberoende av den enskildes ålder. Att försöka motivera en vuxen individ som är 21 år eller äldre och som har behov av skydd och stöd att ta emot hjälp är också en del av den kommunala socialtjänstens uppdrag. Mot denna bakgrund får den kommunala socialtjänsten anses ha möjligheter att verka mot våldsbejakande extremism och terrorism även i förhållande till vuxna individer.

I fråga om de utökade möjligheterna för socialtjänsten att lämna ut uppgifter till polisen anför regeringen att det inte är tillfredsställande att möjligheterna enligt rådande ordning begränsas till att avse uppgifter om ageranden som har nått så pass långt att de är straffbelagda. Det är viktigt att motverka radikaliserings- och rekryteringsprocesser till extremist- och terroristgrupper och att påverka individers avsikt att begå eller stödja terroristbrottslighet. Målet måste vara att så tidigt som möjligt identifiera radikaliseringsprocesser för att motverka att grupper eller individer radikaliserats ytterligare och till slut begår

terroristhandlingar. Att involveras i terroristbrottslighet är en destruktiv utveckling av en enskild persons situation, och därmed är uppgiftslämnandet även till gagn för den enskilde, varför det inte kan bedömas som något klart avsteg från socialtjänstens ordinarie uppdrag.

Aktuellt uppgiftslämnande skulle bidra till att fler brott med anknytning till terrorism förhindras, vilket i sig skulle innebära ett stärkt skydd för enskildas liv, frihet och säkerhet. Ett sekretessgenombrott skulle medföra en möjlighet till utlämnande av uppgifter i ett tidigt skede, innan någon brottslig handling har begåtts och oberoende av den enskildes ålder. Tillgång till information är, som utredningen pekar på, en grundläggande förutsättning för Polismyndighetens och Säkerhetspolisens möjligheter att förhindra terroristbrottslighet. Genom sekretessgenombrottet kan myndigheterna få tillgång till fler uppgifter om enskilda individer som kan vara av betydande värde för deras arbete och det handlar om utlämnande av uppgifter som myndigheterna inom socialtjänsten redan har tillgång till.

Vad vidare gäller frågan om hur ett sekretessgenombrott mellan de berörda myndigheterna skulle påverka förtroendet för dessa bedömer regeringen att ett sekretessgenombrott inte nödvändigtvis behöver innebära ett minskat förtroende vare sig för de kommunala myndigheterna inom socialtjänsten eller för Polismyndigheten. Sekretessgenombrottet skulle innebära att berörda myndigheter får bättre förutsättningar att utföra sina respektive uppdrag och detta kan bl.a. bidra till ett ökat förtroende för dem och deras förebyggande arbete mot terrorism.

Vad i övrigt gäller den avvägning mellan effektivitet, integritet och rättssäkerhet som görs med anledning av förslaget återfinns regeringens bedömningar i propositionen på s. 20 f., 31 f. 39 f och 47.

Under remissförfarandet har Polismyndigheten angett att även skolor och hälso- och sjukvården bör ges möjlighet att lämna ut uppgifter till polisen i syfte att förebygga allvarigare brottslighet. Polismyndigheten anser att frågan bör utredas vidare. Regeringen konstaterar i denna del att utredningen har bedömt att det inte framkommit skäl införa en sekretessbrytande bestämmelse som innebär möjlighet för någon annan aktör att lämna ut uppgifter till Polismyndigheten och Säkerhetspolisens. Det saknas därför förutsättningar att inom ramen för detta ärende att inkludera fler aktörer och utlämnanden i andra syften på det sätt som Polismyndigheten föreslår. Bestämmelsen ska därför begränsas på nyss angivna sätt.

Motionerna

I kommittémotion 2019/20:3590 av Linda Westerlund Snecker m.fl. (V) föreslås att riksdagen ska avslå regeringens proposition förutom i den del som avser att socialtjänsten ska kunna lämna ut uppgifter till Säkerhetspolisens i syfte att förebygga brott begångna av unga. Motionärerna befarar att förslagen riskerar att rubba förtroendet för socialtjänsten, både bland allmänheten och hos socialtjänstens klienter. Vidare ifrågasätts vad socialtjänsten ska göra med

den information som polisen tillhandahåller med hänsyn till socialtjänstens begränsade möjligheter att ingripa med konkreta insatser mot vuxna. Det finns därtill en risk att lösa spekulationer om människors förehavanden kommer att ligga till grund för polisiära åtgärder mot de utpekade personerna. Motionärerna anser att de sekretessbrytande bestämmelser som redan finns i OSL är tillräckliga för att allvarliga brott ska kunna komma till polisens kännedom. I stället för att redan nu ålägga socialtjänsten ytterligare uppgifter specifikt i fråga om terroristbrott bör den utredning inväntas som ska lämna förslag om ett lagstadgat kommunalt ansvar för brottsförebyggande arbete (dir. 2019:94).

I kommittémotion 2019/20:3594 av Johan Forssell m.fl. (M) yrkande 1 föreslås ett tillkännagivande om att regeringens förslag till lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) ska utgå i de delar det avser 10 kap. 18 b § 2 och 3. Det ska därmed, enligt motionärerna, vara tillräckligt att det finns risk för att den enskilde kommer att begå ett sådant brott som lagen avser för att uppgiften ska få lämnas från socialtjänsten till Polismyndigheten eller Säkerhetspolisen.

I yrkande 2 begär motionärerna att det tillsätts en utredning om att även skolor och hälso- och sjukvården bör ges möjlighet att lämna ut uppgifter till Polismyndigheten och Säkerhetspolisen.

I kommittémotion 2019/20:3598 av Adam Marttinen m.fl. (SD) begärs en generell sekretessbrytande bestämmelse. Motionärerna anför att lagförslaget saknar en reglering för övriga kommunala organ som har tillgång till sådana uppgifter som det nu föreslås att socialtjänsten ska vara skyldig att lämna ut. En utredning bör tillsättas med uppdrag att föreslå en sådan reglering.

I motion 2019/20:3592 av Johan Hedin (C) anförts att regeringen bör utvärdera den föreslagna lagstiftningen. Motionären anför att man inom ramen för en bredare översyn närmre bör utreda frågan om integritet, brottsbekämpning och informationshantering med syfte att skapa ett modernt, rättssäkert och ändamålsenligt regelverk.

Utskottets ställningstagande

Terrorism är ett av de allvarligaste hoten mot demokratin, mot det fria utövandet av mänskliga rättigheter och mot den ekonomiska och sociala utvecklingen. Terrorism dödar och skadar enskilda individer, skapar svåra trauman hos de som drabbas och sprider rädsla och fruktan. Dessutom kan terrorism ge upphov till mycket omfattande materiell förstörelse med stora ekonomiska konsekvenser. Att bekämpa terrorism är ett ytterst angeläget samhällsintresse, och en förutsättning för att arbetet mot terrorism ska bli framgångsrikt är att relevanta myndigheter samverkar och kan utbyta information med varandra. Utskottet instämmer således i regeringens bedömning att tillgång till information är en grundläggande förutsättning för

Polismyndighetens och Säkerhetspolisens möjligheter att förhindra terroristbrottslighet och att möjligheten för myndigheterna få tillgång till fler uppgifter om enskilda individer kan vara av betydande värde för deras arbete.

Som regeringen anför måste riskerna för ett ökat integritetsintrång och ett minskat förtroende för berörda myndigheter vägas mot det starka samhälleliga intresset av att bekämpa terrorism. Utskottet instämmer i regeringens bedömning att den risk för ökat integritetsintrång som förslagen kan medföra är acceptabel i förhållande till det samhällsintresse som förebyggandet och förhindrandet av terroristbrottslighet utgör.

Sammantaget anser utskottet att regeringens förslag är ändamålsenligt utformat och att det bör antas. Detta innebär även att utskottet avstyrker motionerna 2019/20:3590 (V) och 2019/20:3594 (M) yrkande 1.

Vad gäller motionsyrkanden om ytterligare möjligheter till sekretessbrytande informationsutbyte mellan myndigheter konstaterar utskottet att varje ny sekretessbrytande bestämmelse bör utformas utifrån en avvägning mellan effektivitet, integritet och rättssäkerhet. Även med hänsyn till det starka samhällsintresse som motiverar de lagförslag som nu behandlas finner inte utskottet att det nu finns skäl för riksdagen att ta något initiativ med anledning av motionerna 2019/20:3594 (M) yrkande 2 och 2019/20:3598 (SD). Motionerna avstyrks.

Utskottet anser slutligen att det inte heller finns anledning för riksdagen att ta initiativ till en sådan översyn som efterfrågas i motion 2019/20:3592 (C), varför den avstyrks.

Reservationer

1. Ett effektivare informationsutbyte mellan polis och socialtjänst vid samverkan mot terrorism, punkt 1 (V)

av Jon Thorbjörnson (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 1 borde ha följande lydelse:

Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) i de delar det avser 10 kap. 18 a § och avslår lagförslaget i övrigt.

Därmed bifaller riksdagen motion

2019/20:3590 av Linda Westerlund Snecker m.fl. (V),

bifaller delvis proposition 2019/20:123 punkt 2 och avslår proposition 2019/20:123 punkt 1.

Ställningstagande

Samtliga förslag i regeringens proposition syftar till att myndigheterna ska få bättre förutsättningar att samverka för att bekämpa terroristbrott. Jag anser emellertid att myndigheterna bör få bättre förutsättningar att bekämpa även andra typer av brottslighet, som organiserad brottslighet, gängbrottslighet och brott riktade mot välfärden. I stället för propositionens ensidiga fokus på terroristbrott skulle jag vilja se en tydligare inriktning på att bekämpa gängkriminalitet, våldsbejakande extremism och organiserad brottslighet.

Jag håller förvisso med om att socialtjänsten har en viktig del i det brottsförebyggande arbetet, framför allt på ett övergripande plan genom att de har kunskap om levnadsförhållandena för människor på lokal nivå. Däremot ingår det inte i socialtjänstens uppdrag eller kompetens att bedöma om enskilda personer har begått eller kommer att begå brott.

Kommunerna bör också få ett tydligare brottsförebyggande uppdrag. Därför är jag positiv till den utredning som regeringen har tillsatt som ska lämna förslag om hur kommunerna kan få ett lagstadgat ansvar för brottsförebyggande arbete (dir. 2019:94). I utredarens uppdrag ingår bl.a. att beskriva och analysera verksamheter inom kommunerna som kan bidra till det brottsförebyggande arbetet. Uppdraget ska redovisas senast den 15 juni 2021. Jag anser att detta viktiga arbete inte bör föregripas genom att redan nu ålägga socialtjänsten ytterligare uppgifter specifikt när det gäller terroristbrott.

Vad därefter gäller förslaget om att det ska bli enklare för Polismyndigheten att lämna ut uppgifter till socialtjänsten konstaterar jag att flera remissinstanser ställer sig frågande till vad socialtjänsten har för möjligheter att agera när det gäller vuxna som uttrycker odemokratiska och våldsbejakande åsikter, och att

man nu skapar en form av åsiktsregistrering som förmodligen är i strid med regeringsformen samt att det med säkerhet kommer att rubba förtroendet för socialtjänsten. Jag instämmer i dessa farhågor och anser att det framstår som oklart vad socialtjänsten egentligen ska göra med den information som polisen tillhandahåller.

När det gäller förslaget om att socialtjänsten ska kunna lämna ut uppgifter till polisen i brottsförebyggande syfte kan jag konstatera att den utredning som ligger till grund för propositionen bedömer att ett sådant förslag inte bör införas, då det anses kunna leda till att enskilda inte känner förtroende för socialtjänsten och att de avstår från att söka hjälp, vilket kan leda till ett mer utagerande beteende. Förslaget avstyrks också av flera remissinstanser, som bl.a. menar att det skulle vara kontraproduktivt att lämna ut aktuella uppgifter, att det finns risk för att enskilda på felaktiga grunder skulle kunna pekats ut som blivande terrorister och att utlämnandet av sådana uppgifter som är i fråga kan uppfattas som diskriminerande och i strid med grundläggande fri- och rättigheter.

Även Lagrådet skriver i sitt yttrande att om socialtjänsten uppfattas som polisens förlängda arm kan det finnas en risk för att den enskilde blir mindre benägen att kontakta och lämna uppgifter till socialnämnden, vilket i förlängningen kan leda till minskad kunskap om just de personer som riskerar att begå terroristbrottslighet.

Jag instämmer i utredningens bedömning och det som de ovannämnda remissinstanserna anför som skäl för att avstyrka regeringens förslag. Jag anser att det är en grundläggande förutsättning att socialtjänstens arbete med klienter ska bygga på förtroende och tillit för att kunna leda till positiva effekter. Denna tillit riskerar att allvarligt skadas om socialtjänsten får möjlighet att lämna ut potentiellt ogrundade misstankar om att klienter ägnat sig åt terroristbrottslighet.

Enligt förslaget ska sekretessen hos socialtjänsten inte hindra att en uppgift som rör en enskild lämnas till Polismyndigheten eller Säkerhetspolisen om det på grund av särskilda omständigheter finns risk för att den enskilde kommer att begå brott enligt befintliga terroristbrottslagar. Jag menar att det finns en stor risk att socialtjänsten inte kommer att kunna göra adekvata riskbedömningar av människors eventuella benägenhet att begå terroristbrott. Jag anser därför att förslaget brister i både tydlighet och proportionalitet och att risken är uppenbar att lösa spekulationer om människors förhållanden kommer att ligga till grund för polisiära åtgärder mot de utpekade personerna.

I fråga om förslaget om att socialtjänsten ska kunna lämna ut fler uppgifter om begångna brott till polisen anför Sveriges advokatsamfund under remissförfarandet bl.a. att det vore rättsosäkert att låta det ankomma på enskilda individer hos socialtjänsten att göra kvalificerade straffrättsliga bedömningar och betonar att socialtjänsten inte ska eller ska kunna befaras fungera som en informationscentral för andra myndigheter i deras verksamheter. Advokatsamfundet menar också att behovet av ett sekretessgenombrott är litet eller obefintligt och att det ska sättas i relation till

det intrång den föreslagna bestämmelsen innebär för den enskilde och avstyrker förslaget. Jag delar den bedömningen. De sekretessbrytande bestämmelser som redan finns i OSL, bl.a. när det gäller unga personer, men även vid misstankar om brott med minimistraffet ett års fängelse, är tillräckliga för att allvarliga brott ska kunna komma till polisens kännedom. Jag är därför inte beredda att utsträcka den sekretessbrytande bestämmelsen på det sätt som regeringen föreslår i sin proposition.

Sammantaget anser jag att riksdagen bör avslå regeringens proposition 2019/20:123 Ett effektivare informationsutbyte mellan polis och socialtjänst vid samverkan mot terrorism förutom i den del som avser att socialtjänsten ska kunna lämna ut uppgifter till Säkerhetspolisen i syfte att förebygga brott begångna av unga.

2. Förutsättningarna för socialtjänsten att lämna ut uppgifter till polisen, punkt 2 (M, KD)

av Andreas Carlson (KD), Helena Antoni (M), Karin Enström (M), Hans Wallmark (M) och Camilla Brodin (KD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion 2019/20:3594 av Johan Forssell m.fl. (M) yrkande 1.

Ställningstagande

Regeringen föreslår bl.a. att kommunala myndigheter inom socialtjänsten ska få utökade möjligheter att dela med sig av uppgifter till Polismyndigheten och Säkerhetspolisen. Utlämnande ska i större utsträckning än i dag kunna ske vid misstankar om att terroristbrottslighet har begåtts men också när det krävs för att förebygga sådan brottslighet. Så som förslaget är konstruerat uppställs villkor för att uppgiften ska få föras vidare från en myndighet inom den kommunala socialtjänsten till Polismyndigheten eller Säkerhetspolisen. Det krävs dels att det på grund av särskilda omständigheter finns risk för att den enskilde kommer att begå vissa typer av brott som räknas upp i lagen, dels att uppgiften kan antas bidra till att förhindra det och dels att det med hänsyn till planerade eller pågående insatser för den enskilde eller av andra särskilda skäl inte är olämpligt att uppgiften lämnas ut. Vi anser att det ska räcka med att det finns risk för att den enskilde kommer att begå ett sådant brott som lagen avser för att uppgiften ska få föras vidare. Vi menar nämligen att förslagen i propositionen, så som de är formulerade, lägger orimliga arbetsbördor på kommunala myndigheter inom socialtjänsten. Vidare ligger det inte inom de

utlämnande myndigheternas expertis att göra bedömningar av det slag som föreslås. Att exempelvis avgöra vilka uppgifter som kan antas förhindra att terroristbrott begås ligger långt utanför myndigheternas kärnverksamhet. Sådana bedömningars relevans påverkas av vilka åtgärder som Polismyndigheten och Säkerhetspolisen vidtar i det enskilda fallet. En rimligare ordning vore därför att bedömningar av vilka uppgifter som kan förhindra terroristbrottslighet lämnas åt den brottsbekämpande expertisen att göra.

Sammantaget kan sägas att kriterierna som ställs upp kan komma att lägga hinder för att viktig information förs vidare till de brottsbekämpande myndigheterna. Det finns en uppenbar risk för att uppgifter som hade varit värdefulla för Polismyndigheten eller Säkerhetspolisen därmed inte förs vidare på grund av förslaget utformning. Vi vill därför att riksdagen ska tillkännage för regeringen att 10 kap. 18 b § 2 och 3 i förslag till lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen ska utgå.

3. Ytterligare möjligheter till informationsutbyte, punkt 3 (M, SD, KD)

av Andreas Carlson (KD), Helena Antoni (M), Karin Enström (M), Hans Wallmark (M), Angelika Bengtsson (SD), Ebba Hermansson (SD), Fredrik Lindahl (SD) och Camilla Brodin (KD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 3 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2019/20:3594 av Johan Forssell m.fl. (M) yrkande 2 och

2019/20:3598 av Adam Marttinen m.fl. (SD).

Ställningstagande

Vi anser, i enlighet med vad Polismyndigheten framhåller i sitt remissvar, att även skolor och hälso- och sjukvården bör ges möjlighet att lämna ut uppgifter till Polismyndigheten i syfte att förebygga allvarligare brottslighet. Vi delar den bedömningen med tillägget att detta även bör gälla för Säkerhetspolisen och att det även kan finnas ett behov för ytterligare aktörer att lämna ut uppgifter till polisen.

Den utredning som ligger till grund för propositionen berör detta i korthet och avstyrker en sådan ordning, bl.a. med hänvisning till rättsliga otydligheter i rollfördelningen och förväntningarna på vad de involverade aktörerna ska, kan eller får göra.

Oavsett hur det förhåller sig i den frågan menar vi att det finns ett samhälleligt intresse och behov av en bestämmelse som möjliggör för fler myndigheter och aktörer än socialtjänsten att lämna ut uppgifter till polisen i syfte att förebygga allvarlig brottslighet. Vi finner inte att utredningens bedömning om organisatoriska begränsningar påverkar detta utan snarare talar för behovet av en utredning i frågan.

Vi vill därför att regeringen tillsätter en utredning med uppdrag att föreslå en ordning där skolor och hälso- och sjukvården och eventuellt andra aktörer ges förbättrade möjligheter att lämna och utbyta information med Polismyndigheten och Säkerhetspolisen i syfte att förebygga allvarlig brottslighet.

4. Översyn av regelverket, punkt 4 (C)

av Johan Hedin (C).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 4 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2019/20:3592 av Johan Hedin (C).

Ställningstagande

Jag ser ökad samverkan och ökat informationsutbyte mellan myndigheter som ett viktigt verktyg för att beivra brott, och inte bara i fråga om terroristbrottslighet utan även annan grov brottslighet. Denna typ av brottslighet kan inte godtas eller accepteras utifrån en integritetstanke. Ingen har rätt att fredat ägna sig åt grov brottslighet. Utmaningen är hanteringen av all den känsliga information som inte har något med brott att göra men som ändå måste samlas in i det brottsbekämpande arbetet. Integritetskänslig information måste hanteras rättssäkert och med respekt för den enskildes rätt till privatliv. Det kan i detta sammanhang också diskuteras om det omfattande sekretessgenombrottet som gäller för uppgifter om individer som är yngre än 21 år är rimligt. Även unga personer har rätt till respekt för sin integritet och sitt privatliv, inte minst personer som uppnått myndighetsåldern.

Det är en grannlaga uppgift för en rättsstat att slå vakt om den enskildes rättssäkerhet och integritet och samtidigt värna säkerhet och motverka hot och brott. Som Lagrådet påtalar medför detta en känslig och svår avvägning. Att som här föreslås även kunna dela uppgifter med en annan myndighet i ett skede innan någon brottslig handling har begåtts innebär en mycket svår balansgång i avvägningen mellan den enskildes integritet och samhällets intresse av att skydda sig mot allvarlig brottslighet. Som framhålls i propositionen är det därför av avgörande betydelse för informationsutbytet att det finns en risk för

att den enskilde ska utöva terroristbrottslighet och att riskbedömningen grundas på konkreta omständigheter. Informationsöverföringen ska även i övrigt framstå som proportionerlig och lämplig med hänsyn till omständigheterna i det enskilda fallet. Jag anser mot den här bakgrunden att det kan vara lämpligt att utvärdera den nya lagstiftningen när den har varit i kraft en tid.

Det finns vidare anledning att tydligare klargöra hur avvägningarna ska göras och var gränserna ska gå mellan å ena sidan integritet och å andra sidan samhällets intresse och skyldighet att på ett effektivt sätt bekämpa hot och allvarlig brottslighet. Det finns också behov av en mer genomgripande diskussion om integritet, öppenhet, informationsinsamling och utbyte av information. Som vi kan utläsa av propositionen är det långt ifrån sista gången under den här mandatperioden som riksdagen kommer att diskutera samverkan och informationsutbyte mellan myndigheter för att motverka brottslighet. Brottsförebyggande rådet har fått i uppdrag att återkomma med en redovisning i december 2020 om förutsättningarna för olika aktörer att dela information i arbetet för att förebygga brott. Utifrån den återkommande diskussionen känns det angeläget att regeringen tillsätter en utredning för att närmre utreda frågan om integritet, brottsbekämpning och informationshantering, med syfte att skapa ett modernt, rättssäkert och ändamålsenligt regelverk. Den utvärdering av lagstiftningen som jag efterfrågar skulle därför lämpligen kunna genomföras inom ramen för en sådan bredare översyn.

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Propositionen

Proposition 2019/20:123 Ett effektivare informationsutbyte mellan polis och socialtjänst vid samverkan mot terrorism:

1. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i socialtjänstlagen (2001:453).
2. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400).

Följdmotionerna

2019/20:3590 av Linda Westerlund Snecker m.fl. (V):

Riksdagen avslår regeringens proposition 2019/20:123 Ett effektivare informationsutbyte mellan polis och socialtjänst vid samverkan mot terrorism förutom i den del som avser att socialtjänsten ska kunna lämna ut uppgifter till Säkerhetspolisen i syfte att förebygga brott begångna av unga.

2019/20:3592 av Johan Hedin (C):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör utvärdera den nya lagstiftningen och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:3594 av Johan Forssell m.fl. (M):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att 10 kap. 18 b § 2 och 3 i regeringens förslag till lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) ska utgå och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att tillsätta en utredning om att även skolor och hälso- och sjukvården bör ges möjlighet att lämna ut uppgifter till Polismyndigheten och Säkerhetspolisen och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:3598 av Adam Marttinen m.fl. (SD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en generell sekretessbrytande bestämmelse och tillkännager detta för regeringen.

BILAGA 2

Regeringens lagförslag

1 Förslag till lag om ändring i socialtjänstlagen
(2001:453)

Härigenom föreskrivs att 12 kap. 10 § socialtjänstlagen (2001:453) ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

12 kap.10 §¹

Av 10 kap. 2 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) framgår att socialnämnden utan hinder av sekretess kan polisanmäla brott som hindrar nämndens verksamhet. Av 10 kap. 21–23 §§ samma lag följer att sekretess även i vissa andra fall inte hindrar att uppgifter som angår misstanke om brott lämnas till en åklagarmyndighet, Polismyndigheten, Säkerhetspolisen eller annan myndighet som har till uppgift att ingripa mot brottet.

Detsamma gäller enligt 10 kap. 19 § samma lag uppgifter som behövs för att förhindra ett förestående eller avbryta ett pågående brott som avses i den paragrafen. Av 10 kap. 18 a § samma lag framgår att sekretess inte heller hindrar att en uppgift som rör en enskild som inte har fyllt tjuogoett år lämnas till Polismyndigheten eller Säkerhetspolisen i brottsförebyggande syfte under vissa angivna förutsättningar.

Från socialtjänsten ska utan hinder av sekretess lämnas

1. uppgifter om huruvida någon vistas i ett hem för vård eller boende, stödboende eller familjehem, om uppgifterna för särskilt

Detsamma gäller enligt 10 kap. 19 § samma lag uppgifter som behövs för att förhindra ett förestående eller avbryta ett pågående brott som avses i den paragrafen.

Av 10 kap. 18 a § samma lag framgår att sekretess inte heller hindrar att en uppgift som rör en enskild som inte har fyllt tjuogoett år lämnas till Polismyndigheten eller Säkerhetspolisen i brottsförebyggande syfte under vissa angivna förutsättningar. Av 10 kap. 18 b § samma lag framgår att sekretess inte heller hindrar att en uppgift som rör en enskild lämnas till Polismyndigheten eller Säkerhetspolisen i syfte att förebygga terroristbrottslighet under vissa angivna förutsättningar.

Från socialtjänsten ska utan hinder av sekretess lämnas

1. uppgifter om huruvida någon vistas i ett hem för vård eller boende, stödboende eller familjehem, om uppgifterna för särskilt

¹ Senaste lydelse 2018:690.

fall begärs av en domstol, en åklagarmyndighet, Polismyndigheten, Säkerhetspolisen, Kronofogdemyndigheten eller Skatteverket,

2. uppgifter som behövs i ett ärende hos Skatteverket om skyddad folkbokföring enligt 16 § folkbokföringslagen (1991:481),

3. uppgifter om en studerande som behövs för prövning av ett ärende om att avskilja denne från högskoleutbildning eller polisprogrammet.

fall begärs av en domstol, en åklagarmyndighet, Polismyndigheten, Säkerhetspolisen, Kronofogdemyndigheten eller Skatteverket,

2. uppgifter som behövs i ett ärende hos Skatteverket om skyddad folkbokföring enligt 16 § folkbokföringslagen (1991:481),
och

3. uppgifter om en studerande som behövs för prövning av ett ärende om att avskilja denne från högskoleutbildning eller polisprogrammet.

Denna lag träder i kraft den 1 augusti 2020.

2 Förslag till lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400)

Härigenom föreskrivs i fråga om offentlighets- och sekretesslagen (2009:400)

dels att 10 kap. 18 a § ska ha följande lydelse,

dels att det ska införas tre nya paragrafer, 10 kap. 18 b och 22 a §§ och 35 kap. 10 c §, och att det närmast före 10 kap. 22 a § ska införas en ny rubrik av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

10 kap.

18 a §¹

Sekretessen enligt 26 kap. 1 § hindrar inte att en uppgift som rör en enskild som inte fyllt tjuogoett år lämnas till Polismyndigheten, om

1. det på grund av särskilda omständigheter finns risk för att den unge kommer att utöva brottslig verksamhet,

2. uppgiften kan antas bidra till att förhindra det, och

3. det med hänsyn till planerade eller pågående insatser för den unge eller av andra särskilda skäl inte är olämpligt att uppgiften lämnas ut.

En uppgift som angår misstanke om ett begånget brott får dock lämnas endast under de förutsättningar som i övrigt anges i denna lag.

18 b §

Sekretessen enligt 26 kap. 1 § hindrar inte att en uppgift som rör en enskild lämnas till Polismyndigheten eller Säkerhetspolisen, om

1. det på grund av särskilda omständigheter finns risk för att den enskilde kommer att begå brott enligt

a) lagen (2002:444) om straff för finansiering av särskilt allvarlig brottslighet i vissa fall,

b) 2 § lagen (2003:148) om straff för terroristbrott eller försök, förberedelse eller stämpling till sådant brott, eller

c) lagen (2010:299) om straff för offentlig uppmaning, rekrytering och utbildning avseende terrorist-

¹ Senaste lydelse 2014:633.

brott och annan särskilt allvarlig brottslighet,

2. uppgiften kan antas bidra till att förhindra det, och

3. det med hänsyn till planerade eller pågående insatser för den enskilde eller av andra särskilda skäl inte är olämpligt att uppgiften lämnas ut.

En uppgift som angår misstanke om ett begånget brott får dock lämnas endast under de förutsättningar som i övrigt anges i denna lag.

Misstankar om begången terroristbrottslighet

22 a §

Sekretessen enligt 26 kap. 1 § hindrar inte att en uppgift lämnas till Polismyndigheten eller Säkerhetspolisen, om uppgiften angår misstanke om ett begånget brott

1. enligt lagen (2002:444) om straff för finansiering av särskilt allvarlig brottslighet i vissa fall,

2. enligt 2 § lagen (2003:148) om straff för terroristbrott eller försök, förberedelse eller stämpling till sådant brott, eller

3. enligt lagen (2010:299) om straff för offentlig uppmaning, rekrytering och utbildning avseende terroristbrott och annan särskilt allvarlig brottslighet.

35 kap.

10 c §

Sekretessen enligt 1 § hindrar inte att Polismyndigheten lämnar uppgift om en enskild till en kommunal myndighet inom socialtjänsten, om uppgiften kan antas bidra till att förebygga brott

1. enligt lagen (2002:444) om straff för finansiering av särskilt allvarlig brottslighet i vissa fall,

2. enligt 2 § lagen (2003:148) om straff för terroristbrott eller försök,

förberedelse eller stämpling till sådant brott, eller

3. enligt lagen (2010:299) om straff för offentlig uppmaning, rekrytering och utbildning avseende terroristbrott och annan särskilt allvarlig brottslighet.

En uppgift får lämnas endast om intresset av att uppgiften lämnas har företräde framför det intresse som sekretessen ska skydda.

Denna lag träder i kraft den 1 augusti 2020.